

Plenum

Torsdag 18.9.2025 kl. 16.02—18.52

2.7. Muntlig fråga om att förbättra sysselsättningen bland de unga (Olga Oinas-Panumacent)

Muntligt spörsmål MFT 124/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga. — Ledamot Olgas-Panuma, varsågod.

Debatt

16.43 **Olga Oinas-Panuma kesk:** Arvoisa herra puhemies! Keskusta haluaa suomalaisille töitä. Tällä hetkellä joka kahdeksas työikäinen on työttömänä, ja se on aivan liikaa. Kysymys kuuluukin hallitukselle: ymmärräteköhän te, kuinka vakava tämä tilanne oikeasti tällä hetkellä on? [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!]

Valmistuin kaksi vuotta sitten korkeakoulusta monen ystäväni tavoin, ja heistä nyt todelta monet ovat työttömänä. Siellä on insinöörejä, siellä on opettajia, joilla ei vaan ole töitä. Nuorisotyöttömyys on liian korkealla tasolla. He olisivat potentiaalisia perheenperustajia, potentiaalisia talonrakentajia, mutta elämä ei etene, kun ei ole töitä. Tätä varten täytyy nyt tehdä toimia. Tämä tilanne pitää saada muutettua.

Työministeri, te olette puhunut tästä nuorten työllistämissetelistä. Se sinällään on ihan hyvä ja kannatettava, mutta täytyy muistaa, että meillä on useampi kymmenentuhatta nuorta työttömänä ja tällä setelillä työllistetään ehkä joitain tuhansia. Lisäksi te olette sanonut, että se kohdistetaan nimenomaan matalasti koulutetuille nuorille, joten se ei sinällään auta tätä ongelmaa.

Keskusta haluaisi laskea muun muassa yrittäjien maksuja työntekijöistä, minkä lisäksi me haluttaisiin, että työttömyysturvan suojaosa saataisiin takaisin, jotta työtä kannattaisi aina ottaa vastaan. [Puhemies: Ja kysymys!] Ministeri Marttinen, tartutteko näihin meidän esityksiin, ja mitä aiotte tehdä kasvavalle nuorisotyöttömyydelle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.44 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia paljon, herra puhemies! Kiitoksia edustaja Oinas-Panumalle jälleen kerran tärkeän kysymyksen esille nostamisesta. Kyllä me tiedämme, miten vaikea tämä tilanne on. Kierrän Suomea paljon eri paikkakunnilla, käyn keskustelua, vierailen työpaikoilla, tapaan paljon myös nuoria, ja kyllä se nuorten huoli ja hätä on tullut myös meille hyvin vahvasti esille. Sen takia tämä hallitus päätti juuri budjettiriihessä tehdä jälleen kerran uusia täsmätoimia nimenomaan nuorisotyöttömyyden katkaisemiseksi. Tässä nimenomaan työllistymisseteli, minkä myös te mainitsitte, on keskeinen keino: se kohdistuu paitsi siis heihin, joiden koulutustaso on

Punkt i protokollet PR 81/2025 rd

hyvin matala, myös sellaisiin nuoriin, joilla on vähän työkokemusta. Näin ollen siis voidaan ajatella, että vaikka vastavalmistuneelle nuorelle, joka tästä erittäin vaikeasta tilanteesta johtuen ei ole päässyt kiinni siihen ensimmäiseenkin oman alan työpaikkaan, voidaan kyllä minun nähdäkseni myös myöntää tällainen seteli.

Hallitus tekee laajasti toimenpiteitä Suomen talouteen, työmarkkinauudistuksia, vivuttaa liikkeelle investointeja, keventää verotusta. Kaikki keinot tähtäävät siihen, että suomalaisilla yrityksillä vahvistuu näkymä työllistää tässä maassa, ja kun talous lähtee kasvuun ja liikkeelle, niin nuoret ovat heitä, jotka siitä ensimmäisinä hyötyvät.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.46 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilastot kertovat, että valtavasti kasvavassa työttömien joukossa on paljon nuoria, on yhä enemmän pitkäaikaistyöttömiä, mutta uutena ryhmänä myös akateemisia työttömiä. Tämä on erittäin huolestuttavaa. Tähän joukkoon kuuluu paljon myös niitä, jotka ovat tulleet Suomeen työn perässä ja ovat nyt tällä hetkellä työttömiä.

Erittäin paljon on herättänyt kyllä huomiota se, että monet hallituksen ministerit ovat sosiaalisessa mediassa ottaneet aika jyrkästikin kantaa siihen, että työttömyysturva ja sosiaaliturva pitäisi rajata vain Suomen kansalaisille. [Oikealta: Kyllä! Hyvä idea!] Tämä on iso kysymys, ja kun niin moni ministeri on niinkin voimakkaasti ottanut kantaa, väistämättä herää kysymys, onko tämä hallituksen linja tai onko hallituksella tähän kysymykseen linjaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Mikä on keskustan linja?] On tietenkin yhteiskunnallinen ongelma, jos meillä on Suomessa liian paljon niitä ihmisiä ja perheitä, jotka joutuvat turvautumaan viimesijaiseen sosiaaliturvaan, toimeentulotukeen. Nyt kysyn pääministeriltä: [Puhemies koputtaa] aikooko hallitus tehdä tälle ongelmalle jotain, ja mikä on hallituksen linja tähän [Puhemies koputtaa] kansalaisperusteiseen sosiaaliturvaan? [Jani Mäkelä: Mikä on keskustan linja?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.47 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaaliturva vastaava ministeri ei ole nyt paikalla, mutta voin toki vastata kysymykseen, josta on käyty keskustelua.

Siis Suomen perustuslaki takaa jokaiselle oikeuden perustoimeentuloturvaan sekä välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon, eli Suomessa ei ketään voida jättää tyhjän päälle. Suomen perustuslaissa mainittuja kiellettyjä erotteluperusteita ovat esimerkiksi ihmisen alkuperä ja kieli, ja perustuslakihan pitää myös jatkossa. Mutta samaan aikaan meidän täytyy pystyä käymään keskustelua niistä asioista, jotka ovat nousseet esille: Mistä johtuu se, että Suomeen kotoudutaan ei-riittävällä tavalla? Mistä johtuu se, että toimeentulokiasiakkaiden joukossa on esim. niin paljon maahanmuuttajataustaisia? Meidän pitää pystyä näistä asioista keskustelemaan, miettiä, miten me ratkotaan näitä haasteita, joita meidän yhteiskunnassa on. Mutta perustuslaki itsessään on selvä, ja tähän asiaan hallitusohjelmassa ei ole muita linjauksia.

Punkt i protokollet PR 81/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.48 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nuorten työllistymisen kannalta aivan keskeinen työala on ehdottomasti pienet yritykset. Nuorella, jolla on vielä työkokemusta kovin vähän tai sitä ei ole kertynyt ollenkaan, paikallinen, pieni yritys on se kohde, jossa työllisyyttä voidaan parantaa. Ja kuten kaikki tiedämme, suomalaiset yrittäjät nimenomaan ovat todella suorasekäistä sakkia, joka haluaa aidosti, että nuoria työllistetään. Tämähän näkyi muun muassa viime kesänä, kun nuorten työpaikkoja avattiin sellaisiin paikkoihin, että nuoret saivat harjoittelupaikkoja ja työkokemusta. Kysynkin työministeriltä, kun te äsken oivallisesti vastasitte edelliseen kysymykseen edustaja Oinas-Panumalle, miten aiotte tässä asiassa toimia, koska nämä paikalliset, pienet yritykset ovat juuri sitä porukkaa, jolla on aito tahto. He ovat ilmaisseet sen monella tavalla kotikunnassani Ilomantsissa ja myöskin koko Pohjois-Karjalassa. Siellä työllistettiin nuoria lyhyemmille jaksoille, mutta suunta oli oikea, ja tärkeää on saada nyt tämä hyvän kehittyminen alulle. [Puhemies koputtaa] Toivon, arvoisa pääministeri ja koko hallitus, että lähдете tälle tielle, koska nuorille se ensimmäinen työpaikka on kultaakin kalliimpi, ja täsähän me kaikki olemme asiantuntijoita.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.50 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Ja kiitoksia edustaja Hoskoselle hienosta puheenvuorosta ja kysymyksestä. Olen teidän kanssanne tästä asiasta täysin samaa mieltä. Uskon kyllä, että tässä salissa me olemme hyvin samaa mieltä siitä, että nimenomaan nuorisotyöttömyyden torjuntaan ja sen pienentämiseen tehtävät toimenpiteet ovat ehkä niitä kaikkein vaikuttavimpia. Mitä useamman nuoren alkanut työttömyysjakso saadaan katkaistua, sitä suuremmat hyödyt siitä tulevat totta kai paitsi nuorelle itselleen myös suomalaiselle yhteiskunnalle, ja sen takia nyt esimerkiksi vaikka tämä työllistämisseteli otetaan käyttöön. Ensinnäkin lähdemme nyt valmistelussa siitä, että saamme tämän setelin niin helpokäyttöiseksi myös vaikka pienempien yritysten kannalta, että heidän kannattaa myös sen avulla työllistää nuoria töihin. Toisena asiana, hyvät kansanedustajat, haluan muistuttaa teitä siitä, että tämä hallitushan on uudistamassa suomalaisia työmarkkinoita hyvin laajasti — paikallinen sopiminen, yt-laki, henkilöperusteisen irtisanomisen helpottaminen nimenomaan helpottamaan suomalaisia pk-yrityksiä ja heidän kykyään myös työllistää lisää, madaltamaan [Puhemies koputtaa] työllistämisen kynnystä, ja tämä tulee myös auttamaan nuoria tulevaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

16.51 **Pauli Aalto-Setälä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä salissa on selvästi välillä vaikea ymmärtää, että kansantaloutta ja valtiontaloutta voi yhtä aikaa sopeuttaa ja samanaikaisesti reaalitaloutta vauhdittaa. Näin kuitenkin tapahtuu. Ongelma tietysti muille poliitikoille ja katsojille voi olla se, että vaikutukset näkyvät eriaikaisesti. Budjettiriihessä hallitus teki erittäin hyviä päätöksiä, joilla rakennetaan juuri tulevaisuutta ja kasvua.

1) Nuoret saavat työllisyyssetelin, josta äsken puhuttiin ja joka on tosi tärkeä asia, jotta ensimmäinen työpaikka löytyisi helpommin, sillä nuorison työttömyys on sekä henkilö-

Punkt i protokollet PR 81/2025 rd

kohtaisesti heille että yhteiskunnallisesti valtava ongelma. 2) Yritysten verotusta kevennetään, jotta yritykset myös palkkaisivat ja kasvaisivat, kun se kerran nyt mahdollista olisi. 3) Tutkimukseen ja kehitykseen panostetaan, jotta Suomeen syntyy uusia yrityksiä ja innovaatioita. 4) Verotusta kevennetään kaikissa tuloluokissa.

Hyvät uutiset hukkuvat helposti surkutteluun, niin kuin tiedämme. Moniko salissa tietää esimerkiksi sen, että tähän kyselytuntiin mennessä on tehty vihreän siirtymän investointipäätöksiä 9,4 miljardin euron edestä? [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] Se on aika paljon, ja lisää on tulossa. [Puhemies koputtaa] Itse asiassa siellä pipelineissa on 300 miljardia. [Puhemies: Ja kysymys!]

Arvoisa valtiovarainministeri Purra, miten kiteyttäisitte suomalaisille, [Puhemies koputtaa] että nämä yhteiset päätökset tulevat vahvistamaan taloutta, jotta ihmiset uskaltaisivat ostaa ensimmäisen asuntonsa tai suomalaisia tuotteita ja palveluita?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. Nyt aika on runsaasti ylitetty. — Valtiovarainministeri Purra.

16.52 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja käytännössä luetteli siinä huomattavan osan näistä budjettiriihen ja ylipäättänsä hallituksen linjan mukaisista työmarkkinoille, työllisyyteen, talouteen ja ostovoimaan kohdistuvista hyvistä päätöksistä. Tässä salissa monesti tämä meidän tunnelma näistä talousasioista puhuttaessa on hyvin, hyvin negatiivinen, [Arto Satonen: Kyllä!] ja kun katsotaan sitä julkista taloutta, niin on helppo ymmärtää, miksi. Mutta samaan aikaan meidän on nähtävä niitä hyviä asioita, joita tässä yhteiskunnassa on ja joita tämä hallitus nimenomaan näillä omilla toimillaan, aktiivisilla toimillaan, joihin me voimme vaikuttaa, on vauhdittanut — esimerkiksi näitä veronalennuksia, merkittävät t&k-panostukset, panostukset osaamiseen, liikenneyhteyksiin ja niin edelleen.

Samaan aikaan se ongelma siellä meidän työllisyydessä — työttömyys on hurjan korkea — nojaa erityisesti siihen, että meillä ei ole ollut kysyntää. Tämä on kysynnän puutteeseen liittyvää työttömyyttä. Ja samaan aikaan, kun siellä reaalitalouden puolella investoinnit ovat käynnistyneet, kysyntää rupeaa löytymään. Toivottavasti kotitalouksien luottamuskin tilanteeseen vahvistuu [Puhemies koputtaa] ja myös työllisyys alkaa kehittymään vahvempaan suuntaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

16.54 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nuoruden pitäisi todellakin olla aikaa, jolloin katsomme elämää eteenpäin ja ajattelemme, että kaikki ovet ovat meille avoinna. Se on aika unelmille, itsensä löytämiselle ja opiskelulle, tulevaisuuden rakentamiselle. Valitettavasti moni suomalainen nuori kokee tänä päivänä toisin. Tilastot kertovat meille ja myöskin meidän monen lähipiirissä me näemme sen karun todellisuuden tällä hetkellä: nuorten työttömyys on nousussa, ja yhä useampi valmis-tuva pelkää jäävänsä tyhjän päälle; ilman töitä, toimeentuloa ja selkeää suuntaa. Tämän epävarmuuden keskellä myös mielenterveyden haasteet ovat nousussa ja paineet kasaantuvat. Harjoittelupaikkoja on vaikea saada, opintotuki ei riitä, ja työelämään siirtyminen näyttäytyy monelle uhkana enemmän kuin mahdollisuutena. Moni opiskelija saattaa jopa venyttää valmistumistaan sen pelossa, että edessä on työttömyys.

Punkt i protokollet PR 81/2025 rd

Kysyisin, arvoisa puhemies, asianomaisilta ministereiltä: miten nuorten mielenterveyttä aiotaan tukea [Puhemies koputtaa] ja tulevaisuudenuskoa vahvistaa tässä ajassa, jossa epävarmuus ja paineet [Puhemies koputtaa] ovat yhä suurempia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Poutala, olkaa hyvä.

16.55 Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Mika Poutala (vastauspuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Kiitos erittäin tärkeästä kysymyksestä. — Valitettavasti nuorten tulevaisuus on viimeisten barometrien mukaan mennyt väärään suuntaan, ja tämä on pakko ottaa todella tärkeästi ja isosti huomioon. Meillä on nuorten mielenterveyden haasteet ja ongelmat olleet jo pidempään esillä, ja tietenkin yksi hieno asia, mitä tämä hallitus on pystynyt tekemään, on terapiatakuu. Terapiatakuu ei tietenkään ratkaise kaikkea. Se on meidän pakko ymmärtää, mutta silti se on iso asia.

Yksi asia, mitä itse ajattelen, että mitä nuoret katsovat koko ajan, on, että ne ottavat mallia niistä, keitä näkyy mediassa, ja tähän minä haluaisin sanoa, että meillä on myös aika iso vastuu itsellämme siitä, miten me käyttäydymme, miten me puhumme täällä näin, miten me näemme tulevaisuuden. En väitä, etteikö oppositio saa kertoa niitä ongelmia ja haasteita, se ei ole minun ajatukseni, mutta se, miten me puhumme ja kohtelemme toisia, niin minä sanon, että on aika tärkeä asia, että nuoret näkevät, että ne poliitikot siellä tekevät oikeasti arvokasta työtä.

Itse pyrin kohtaamaan mahdollisimman paljon nuoria oman ministerikauden aikana, ja minun tarkoitukseni on nimenomaan luoda heille uskoa ja tulevaisuudenuskoa siihen, että päättäjät ovat kiinnostuneita heidän asioistaan ja että heidät otetaan tosissaan.

Frågan slutbehandlad.